

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 16-3/24-1/3
EPA 344 XXVIII
Podgorica, 4. septembar 2024. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 31. sjednice održane 3. septembra 2024. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

o razmatranju PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O POREZU NA DODATU VRIJEDNOST

Odbor se, kroz uvodno izlaganje predstavnika predlagača zakona, upoznao da se izmjene i dopuna Zakona o porezu na dodatu vrijednost predlažu u cilju sprovođenja seta reformi među kojima je i reforma stope PDV-a na način da se primjenjuju dvije snižene stope, i to od 7% i od 15%, kao i da je ovo jedan od zakona čije je donošenje predviđeno Fiskalnom strategijom za period 2024 – 2027. godine. Saopštio je da će se proizvodi/usluge koji direktno utiču na standard građana oporezivati po sniženoj stopi od 7%, dok se sniženom stopom od 15%, između ostalog, ujednačava PDV stopa na usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića u hotelskim restoranima i drugim ugostiteljskim objektima (važeća stopa 21%) sa kategorisanim restoranima i objektima za pružanje cetering usluga (važeća stopa 7%). Takođe, saopštio je da se reforma snižene stope i reforma oslobađanja plaćanja PDV-a pri uvozu, donose u skladu sa direktivama EU.

Na Odboru je konstatovano da će se, predloženim rješenjem, određeni proizvodi i usluge koji su bili oporezovani stopom od 7% biti oporezovani sa 15%; zatim, da se ukida odredba oslobađanja kod uvoza na pošiljke neznatne vrijednosti do 75 €; kao i ukida nulta stopa na isporuku proizvoda i usluga za gradnju i opremanje ugostiteljskog objekta sa 5* i više, energetskog objekta instalisane snage veće od 10MW i kapaciteta za proizvodnju posebnih prehrambenih proizvoda, čija investiciona vrijednost prelazi 500.000 €. Takođe, uvodi se snižena stopa na frizerske usluge i servisne usluge u marinama, i povećava paušalna naknada poljoprivrednicima sa 5% na 8%.

U skladu sa članom 67 stav 4 Poslovnika Skupštine, sjednici je prisustvovao potpredsjednik Privredne komore Crne Gore, i u vezi sa predloženim zakonskim rješenjem iskazao stav privrednika da će rast PDV stope za 115% negativno uticati na konkurentnost hotela sa 4* i 5* s obzirom da skoro 80% prometa čini smještaj. U odnosu na poređenje sa bliskim zemljama iz dijela mediterana, ukazano je da treba obratiti pažnju na podsticajne mjere koje je Hrvatska koristila da bi Istra bila danas dobra turistička destinacija, a u odnosu sa Albanijom, problem avio-dostupnosti pogađa crnogorski turizam jer se aerodromi u okruženju razvijaju brže što prati kvalitetnije turističke ponude. U odnosu na rast PDV stope sa 7% na 15%, mišljenja su da dugoročno nije održivo da se gubitak prihoda po osnovu manjeg opterećenja rada nadomjesti iz sektora turizma, jer je značajan broj hotela prodao aranžmane za 2025. godinu po nižoj stopi i svaka izmjena PDV-a direktno šteti privrednicima.

Tokom rasprave, u odnosu na predložena zakonska rješenja, poslanici su iskazali različita mišljenja. S jedne strane, pojedini poslanici su podsjetili da je početkom godine saopšteno da program neće uključivati rast PDV stope već samo usklađivanje sa direktivama EU, ali da predložene odredbe ukazuju drugačije. Konstatovali su da se u prethodnim godinama PDV stopa povećavala sa 17% na 19%, pa na 21%, što je po 2 p.p. te i da je tada privreda doživljavala značajne ekonomske šokove, a

da se sada predlaže povećanje snižene stope PDV-a za 8 p.p. odnosno 115% pa ih je interesovalo kako će navedeno uticati na poslovni ambijent i standard građana. Mišljenja su da rast PDV stope ugrožava Crnu Goru upravo u njenoj strateškoj oblasti, turizmu, i da sve zemlje regiona kao i većina EU članica imaju niže stope. Iskazali su dilemu u pogledu postojanja mogućnosti povećanja konkurentnosti turizma posebno ako je poznato da država gubi avio-dostupnost jer operatori odlaze sa podgoričkog aerodroma, postoje problemi sa nacionalnom avio kompanijom, a oko 70.000 građana putuje preko Tirane. Prema njihovom viđenju situacije, ocijenili su da turistička sezona nije bila shodno očekivano jer su cijene jako visoke i ne odgovaraju kvalitetu usluga. Iskazali su zabrinutost u vezi sa porukom koja se šalje građanima s obzirom da se predlaže rast PDV stope na knjige, monografske i serijske publikacije, ulaznice za muzeje, bioskope, pozorišta, koncerte, sajmove i sportske utakmice. Iskazana je i sumnja da li će, imajući u vidu set predloženih zakona, navedeno voditi povećanju sadašnjih plata ili smanjenju budućih penzija.

S druge strane, saopšteno je da podaci Ministarstva finansija koji su javno dostupni, ukazuju da je za II kvartal 2024. godine ostvaren rast dolazaka domaćih i stranih turista za 0,8%, rast prihoda od turizma za 1,9% i rast prevezenih putnika na crnogorskim aerodromima za 15,8%, u odnosu na isti period 2023. godine. Stoga, poslanici su ocijenili da turistička sezona ipak nije loša, ali su saglasni da treba učiniti turizam atraktivnijim, pa je sugerisano na ulaganja u putnu, željezničku i aerodromsku infrastrukturu. Podsjetili su da je stopa PDV-a u turističkoj privredi iznosila 21%, te da je naknadno snižena na 7% kao privremena mjera, pa su mišljenja da se na ovaj način sistem vraća u normalne tokove. Saopšteno je da, na primjer, Hrvatska na turističke usluge ima stopu od 13%, ali da ima osnovnu PDV stopu od 25% i stopu na dobit od 18% što je značajno više nego u Crnoj Gori, te su mišljenja da je na ovaj način uspostavljena konkurentna prednost. Konstatovali su da predlogom zakona ne raste opšta stopa PDV-a i iskazali očekivanje da će sa ostalim setom zakona koji su povezani, imati za cilj rast plata i penzija koje će povećati kupovnu moć građana i poboljšati njihov standard, posebno na sjeveru, a da se dodatno ne zadužuje država.

Između ostalog, tokom izlaganja pojedinih poslanika, ukazano je da su ovaj zakon i ostali set zakona definisani fiskalnom strategijom koja još uvijek nije dostavljena Skupštini na razmatranje i usvajanje. Podsjetili su da je to zakonska obaveza Vlade, te da je prvo trebalo raspravljati o fiskalnoj strategiji pa tek o ovim zakonima. Saopštili su i da je CBCG dostavila Vladi mišljenje na fiskalnu strategiju i dala određene primjedbe, pa su poslanici iskazali zabrinutost u tom dijelu i u vezi prakse koja se ponavlja a to je skupštinka rasprava o sistemskim zakonima bez prethodno sprovedene javne rasprave.

Odbor je, nakon rasprave i izjašnjavanja, sa sedam glasova „za“ i tri glasa „protiv“, odlučio da predloži Skupštini **da usvoji** Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Tonći Janović.

